

Detmoldas, 1946. I. 10.

Nr. 1 (19) II metai

AR PAKANKAMAI TURIME SAVIGARBOS?

Kas galėtų sakyti, kad tautinės garbės klausimui esame neįutrūs. Mes piktinamės, jei šen ar ten lietuvius prieš svetimuosius savo elgesiu būtų netinkamai pasirodęs, arba nepadoriai pasielgęs.

Kaip būtų nemalonu visiems, jei, skaitydami kuriame laikraštyje kriminalinę kroniką, užtiktime lietuvišką pavardę, kai plėšio, vagies ar sukčiaus - spekulianto.

Kai kur skelbiamos pavardės kariuomenės teismo nubaustųjų kad ir už menkus nusikaltimus, - per vėly vaikščiojimą ar pan. Kvapą užėmę skubiai peržvelgiame tą sąrašą ir lengvai atsikvėpiame, kai nerandame jokio -aičio, -ūno ar -onio.

Šita prasme mes esame vieningos nuomonės, o mūsų tautinės garbės jausmas yra geras reiškiny. Dėl to lietuvių stovyklos nėra aptvertos spygliuotomis vielomis, ir ginkluoti sargybiniai mūsų nesaugo.

Iš antros pusės, mes džiaugiamės ir didžiuojamės kiekvienu viešu gražiu lietuvišku pasirodymu bei laimėjimu. Mums be galo malonu, kad mūsų ansamblis puikiai koncertavo, grakščiais tautiniais šokiais mūsų šokėjai svečiams patiko, kad mūsų moterys savo tautiniais drabužiais žavėjo. Mes gaudome svetimosios spaudos aprašymus, kur nors keletas eilučių būtų gražaus apie mus parašyta. Mums malonu, kad vakarų kultūros žmonės mus įvertina, apie mūsų tautinę kultūrą gražiai viešai atsiliepia. Kiek kilnių jausmų išgyvenome dėl Deriaus ir Girėno žygio. Net krepšinis mus jungė savo laiku, jaudino. Mylime ir gerbiame savo menininkus, rašytojus, poetus ir kitokius kultūrininkus. Kiek gražaus jausmo ir pagarbos turime savo kariams.

Bet kaip paaiškinti vieną absoliutinę išimtį iš viso to mūsų bendruomeninio gyvenimo. Ta išimtis - mūsų visuomeninio gyvenimo vadovavimas. Šitame darbe dar niekas mūsų priekinių žmonių neturėjo pasitikėjimo ar simpatijų, nesudrumstų nuolatinio gyvatiško šnypštimo.

Atsiminkime anuos senus gerus laikus Lietuvoje. Turėjome partijas, - nė vienas, tur būt, tų partijų veikėjų neliko "sausas; gyvename kitokius laikus - irgi šmeižtai, apkalbos, garbės plėšimas neaplenkdavo ir padoriausio žmogaus. Šia prasme mūsų visuomenė buvo "šviečiama" visokių gandų, lapelių, ypatingai jie uoliai būdavo skelbiami gegužės 1-sios ar spalio "laimėjimų" progomis.

Šiandien esame vargšai benamiai - DP. Gyvename iš svetimųjų malonės, jų valgome ir nešiojame. Pačiau esame sau žmonės, atsivežę savo kultūrą, tautines bei valstybines tradicijas. Svėtimieji mus gerbia kaip kultūringus žmones. Kultūringi žmonės patys ir susitvarkyti gali. Ir mums leista patiems tvarkytis. Renkamės sau "valdžią" - komitetus, visokias komisijas, turime savo švietimo įstaigas, laikraščius, susidarėme meno kolektyvus, sporto komandas ir t.t. Jaučiamės saugūs, nes pašalinti pavojai dėl išvežimų, sudarytos geresnės pragyvenimo sąlygos, sukurtos sąlygos mūsų kultūriniam gyvenimui ir veiklai, kiek tai leidžia stovyklinis susitvarkymas. Visa tai atlikta mūsų pačių rūpesčiais, mūsų visuomenininkų darbu. Bet užuot įvertinimo, paskatinimo, tų žmonių nuopelnų išskėlimo, - tik ir girdime: vagys, garbėtroškos ir pan.

Pasiklausius lagerinių kalbų ir nuotaikų, atrodo, nebeliko padoraus lietuvio: visi tik "suka ir vagia". Ir tos kalbos tiek įkyriai ir išuliai kartojamos, kad demoralizuoja visą stovyklinį gyvenimą, iš muša iš pusiausvyros padoriausius žmones. Ir prasideda "valdžios vertimų" manija. Kas jau nėra buvęs mūsų valdžioje, t.y. neturėjęs pareigų komitetuose, komisijose: kunigai, gydytojai, advokatai, profesoriai, ūkininkai, mokytojai, pulkininkai, menininkai ir kitoki. Kol jie nebuvo tų komitetų nariai, kol nedirbo aktyvaus visuomeninio darbo, visi jie buvo garbingi žmonės, visų mylimi, gerbiami; jų nuomonė buvo laikoma protinga.

Bet jų visų visuomeninė "karjera" baigėsi, kai tik stovykloje turėjo "garbės" padalyti kurių skarmalų ar kitokio DP ubagams skirto "turto".

Yra, matyti, ir mūsų stovykliniame gyvenime žmonių, kurie turi tikslo drumsti mūsų ramybę, sėti nesantaiką, griauti pasitikėjimą savais žmonėmis.

Ar tie piktieji žmonės turi savo tikslų, ar jie yra svetimųjų agentai - jie savo tikslų siekia labai išuliai, jie mūsų tarpe yra vėžys, kuris graužia moralines mūsų pajėgas, mažina mūsų atsparumą ir lietuvių tremtinių vienybę. Tas vėžys pasireikšdavo nepriklausomo mūsų gyvenimo metu, jis nepalieka mūsų ramybėje ir čia. Padoriausi žmonės jau apšmeižti, purvais apdrabstyti. Jie toliau visuomeninio darbo dirbti nebedrįsta. Ar nedžiūgauja ta piktoji dvasia, kaip anomis 1940 m. Lietuvos nepriklausomybės išniekinimo dienomis?

Einame į naują mūsų bendruomenės santvarką, artinamės prie lemiamų įvykių ir savo likimo sprendimo. Padorieji visuomenininkai, turedami galvoje aukštesnius uždavinius, negali pasiduoti tų tamsiųjų galvų akcijai, turinčiai tikslą sunaikinti intelektualines ir moralines pajėgas mūsų tremtinių gyvenime. Reikia ieškoti to vėžio šaknų, šalinti jį iš sveikos tautinės mūsų bendruomenės.

Dažnesni bendruomenės susirinkimai, skubi tiksli informacija, paaiškinimai visų bendruomenės reikalų ypač tiems, kuriems jie sunkiau suprantami, - ineštų daug šviesos į mūsų gyvenimą ir užkirstų kelią mulkinti žmones, kelti nepasitikėjimą ir ardyti santaiką tarp savųjų. Žmonių auklėjime negali būti boikoto ir ranka numojimo. Tai žino kiekvienas pedagogas. Taip turi dirbti ir visuomenininkas - kultūrininkas.

Daugiau aiškindamiesi pradėsime gražiau vieni kitus suprasti, pasitikėti ir vertinti. Tik tuo būdu paaiškės, kas kur yra netinkama ar taisytina. Gražiai, ramiai, objektyviai. Esame save gerbiančios tautos dalis. Parodykime tą gražų jausmą ir visuomeniniame savo gyvenime. Logiškai galvoti visi mokame. Jei naudojames savo gerai sutvarkytomis stovyklomis, jose sudarytomis sąlygomis ramiam, saugiam gyvenimui, veikti menininkams ir mokytojams ir ansambliams, tai ir tas stovyklas ir tą gražią tvarką sukūrė gi tie mūsų visuomenininkai, komitetai, komendantai savo darbštumu, atsidavimu visų gerovei. Ar nemaloniau būtų didžiutis savo stovyklų komitetų, komendantų darbu, jų įvesta gražia protinga tvarka, gražia komitetų visuomenine veikla, negu dirbtinai save šmeižti ir niekintis. Jei esame save gerbiančios tautos nariai, tai argi norime, kad kiti mūsų nebegebtų?

NEAPSILIKIME NUO GYVENIMO.

Jau aštuoni mėnesiai, kai nestaugia orinio pavojaus sirenos. Virš mūsų galvų neskraido greitasparniai, naktiniai, anglių "Moskitai" ir dieniniai amerikiečių keturmotoriai "Liberatoriai" ir "Tvirtovės". Jeigu ne žiauriausios karo žymės tolo užnugaryje, besirūpindami savo gyvenimu, beveik pamirštume buvę žiauriausio karo liudytojais. Sunkioji karo našta gulė ne tik frontą, bet lygiai ir užfrontą. Šiandien galime tvirtinti, kad karo aviacija, naujieji išradimai radijo srityje, pasisiekimai laivų statyboje ir laivininkystės organizavime, buvo sprendžiamieji veiksniai, ne tik nulėmę, bet ir pagreitinę šio karo vyksmą. Jau visiškai neminint atominės bombos, kurių pirmoji p.m. rugpiūčio 6 d. buvo numesta ant Hirošimos...

Suminėti trys lemiami veiksniai yra glaudžiai susiję su aeronautikos, fizikos ir radijo mokslais. Kokia milžiniška pažanga yra padaryta šiose gyvenimo srityse, pritaikant šiuos mokslus karo ir taikos reikams, mums sunku įsivaizduoti. Šį teigimą pailiustruosime pavyzdžiais.

Aviacija. 1939 m. kovo mėn. vokiečių naikintojas Me 109 buvo pasiekęs pasaulinį rekordą 755 km/val. 1945 m. spalio mėn. anglių naikintojas "Geltonasis meteoras" pasiekė naują pasaulinį rekordą, pasiekęs 967 km./val. tuo būdu, per 6 metus, pasaulinis lėktuvų greitis padidintas per 200 km. Šis lėktuvas yra naujo tipo ir traukiamas ne propelerio, bet

stumiamas sudegusių dujų. Jame yra naujos konstrukcijos varikliai. Atskiros bombos svoris nuo 500 kg. pakilo iki 10.000g. 1937 m. vokiečių inžinieriai, statydami namus, ruošdami slėptuves, skaitėsi su faktu, kad gali būti naudojamos 500 kg. svorio bombos. Šiandien be nusileidimo nuskrendama per 10.000 km. Normalus orinio susiekimo lėktuvo greitis 510 km./val.; Atlantas perskrendamas per 8 val., o atstumas Vašingtonas - Paryžius sukuriamas vos per 12 val. ir t.t. Būtų galima duoti ir kitų pavyzdžių, bet ir iš šių yra aiški nepaprasta aviacijos pažanga.

Radijas. Prasidėjus šiam karui, mokslo pasisiekimai šioje srityje ir mūsų specialistams buvo dar giau ar mažiau žinomi. Išsiplėtęs beatodairinis povandeninių laivų karas, vertė britus ieškoti naujų būdų, kaip nugalėti šią negerovę. Anglijos admiralitetas mokslininkams davė uždavinį surasti tokį aparatą, kurio pagalba būtų galima surasti priešo povandeninį laivą, nustatyti jo gilinimą po vandeniu, greitį, kuriuo jis neria, ir plaukimo kryptį. Toks aparatas buvo surastas. Mokslininkai, pasinaudodami trumposiomis radijo bangomis, 1943 m. susidorėjo su šiuo sunkiu uždaviniu. Šis išradimas pasaulyje žinomas "Radar" vardu. Nuo 1943 m. gegužės mėn. pradėjus naudoti šį išradimą jūrų karo tarnyboje, vokiečių povandeninių laivų veikimas buvo paraližuotas. Šio išradimo pagalba buvo metomos bombos nakties, rūko ir pilno debesuotumo metu. Radijo televizija padarė tokią pažangą, kad J.A.V. bendrovės gaminančios naujuosius priėmėjus siūlo juos vartotojams kaip kasdieninę būtenybę.

Laivų statyba, naudojant naujas medžiagas ir naujuosius statybos metodus, padarė didelį šuolį. Nauji navigacijos įrankiai supaprastino kelionę sptyniomis pasaulio jūromis. Nauji namų statybos metodai ir kitos naujovės atidaro dar nežinomus galimumus naujų erų gyvenotojams. Ir tai dar vis nenaudojant atominės energijos...

Mes visi tikime, kad mūsų buvimas Vakarų sąjungininkų kontroliuojamose srityse yra laikinis dalykas. Taip pat mes tikime, kad mūsų Tėvynė, kaip buvo laisva ir nepriklausoma ligi 1940 m. birželio 15 d. taip ir po šio neaiškumų laikotarpio prisikels naujam gyvenimui. Dabartinė padėtis yra tik laikinė. Mes čia gyvendami mokomės, studijuojame ir stebime gyvenimą, kad sugrįžę namo, viską, ką natūralu gera ir naudinga, pritaikintume mūsų gyvenimo sąlygoms. Visa mūsų studentija ir jaunimas veržiasi į mokslą; jie nori grįžti jau pasirengusiais gyvenimui žmonėmis, kurių nepaprastai stigs visose srityse.

Straipsnio pradžioje išskėlėme nepaprastą aviacijos, radijo ir laivininkystės reikšmę ir padarytą pažangą šio karo metu. Mūsų kraštas nekariavo. Jis buvo mindžiojamas Vakarų ir Rytų kariuomenių. Nė vienas okupantas nelinkėjo mums nieko doro. Okupacinės valdžios siekė tik vieno: kuo daugiausia išplėsti ūkinių gėrybių ir žmonių iš mūsų žemės. Jiems nerūpėjo mūsų ateitis. Mes nebuvo tokioje padėtyje, kad galėtume sekti pažangą visose srityse. Mūsų jaunimas buvo verčiamas stoti į privalomąją Reicho Darbo tarnybą, į luftvafės dalinius, eiti į vokiečių karo pramonę. Šeši karo metai sustabdė visokeriopą pažangą.

Mes nepajudinamai tikime savo ateitimi. Orinis susisiekimas, radijo tarnyba ir laivininkystė ateityje vaidins svarbų vaidmenį. Visoms šioms sritims reikės darbininkų. Ne eilinių darbininkų, bet vadovų, administratorių, lektorių, kurie vadovaus pirmajame atstatymo laikotarpyje ir mokys mūsų jaunimą. Mūsų studentai, lankantieji vokiečių universitetus, šių praktiškų mokslų čia negali studijuoti. Besąlyginė kapituliacija draudžia vokiečiams šiuos mokslus dėstyti aukštosiose mokyklose. Visos šios gyvenimo sritys bus reikalingos savo darbą mokančių specialistų. Jų gi neturime ir dabartinėmis sąlygomis negalime paruošti.

Mūsų pietų kaimynas - Lenkija šiuo atžvilgiu yra geresnėje padėtyje. Radijo reportažų metu plačiai nupasakojama lenkų jaunimo pastangos ir darbas nūdieninės Anglijos universitetuose, specialiose mokyklose ir fabrikuose. Jiems yra sudarytos tinkamos sąlygos studijuoti šiuos mokslus, kurie vaidins lemiamą vaidmenį ateities susisiekimo, prekybos ir tarpusavio tautų santykiuose.

Šių kelių minčių tikslas priminti mūsų jaunimui ir šias pamirštas mokslo ir studijų vertas šakas. Reikia manyti, kad studijuoti šiuos mokslus studentų netruktų. Nepriklausomybės metu aviacijos srityje mes buvome padarę didelę pažangą. Pirmieji darbo pionieriai buvo mūsų jaunuoliai. Jie ir dabar turėtų ieškoti kelių šioms specialybėms ruoštis.

JŲ MŪSŲ TARPE NĖRA...

1943 m. kovo 26 dieną Stutthofio koncentracijos lagerio kalinių skaičius padaugėja ir 46 lietuviais. Tuo metu šiame lageryje yra buvę per 4.000 kalinių, kurie artimiausiu laiku turėjo visi išrūkti pro krematorijumo kamina, o jų vieton ateiti kiti; išimčių nebuvo daroma ir lietuviams politiniams kaliniams. Priešingai, prieš juos pradžioje buvo griebtasi ypatingai griežtų naikinimo priemonių. Štai, pav., 1943 m. balandžio 3 d., sekmadienį, kada visi lagerio kaliniai nevaromi į darbus, lietuviams, kurie dar čia naujokai, įsakoma išsirikiuoti ir išvykti į miško darbus. Tos dienos mes stuthofiečiai nepamiršime. Dirbome prie malkų. Kiekvienam reikėjo bėgte bėgti 600-700 metrų su metrinium, vos iš vietos pakeliamu medžio gabalu. Nelaimė tam, kuris gabalo nepakelia, ar kuriam per smėlį bėgant nukrinta nuo kojų klumpės. Prižiūrėtojai lazdomis bei vadinamaisiais guminiiais "knipeliais" čaižo tam pečius ir galvą. Po tokia našta, prisimename, suklumpa prof. Jurgutis. Keletas draugų meta nuo pečių naštas ir pripuola prie nelaimės draugo pagalbon:

- Ak, jūs šitokie, prakeikti kalės vaikai, - sušunka mūsų prižiūrėtojas - "capo" ir paleidžia į darbą savo įrankius. Profesoriumi atsistoti padedama. Sugriebę medžio gabalus, skubame toliau. Beveik visų veiduose matyti kraujas... Prof. Jurgučiumi taip pat...

Tačiau tai nei pirmas nei paskutinis atsitikimas - su lazda, kumštiniu ir knipeliu susiduriame kiekviename žingsnyje. Prie to prisideda šaltis, badas, utėlės ir stoka poilsio. Kai kurie užsikrečia vidurių dezinterija - iš karto palūžtama. Pagaliau 1943 m. balandžio 14 d. sulaukiame paties skaudžiausio smūgio: apie 7 val. ryto miršta buv. finansų kontrolierius maj. Stasys Puodžius. Veltui majoras mirties patale šaukiasi Didžiojo Teisingumo ir Lietuvos; prof. B. Sruoga jį ramina, pagaliau atsisveikina, ir Puodžius užgęsta... Tuo pačiu metu mirties patale guli visa eilė mūsų likimo draugų. Po kelių dienų, balandžio 18 d. apie 8 val. ryto palieka mus marijampolietis gimn. direktorius Zigmąs Masaitis. Jis į ligoninę pateko tuojau po IV.3 mums surengto "balių" malkas nešant. Masaitį mirties dieną lenkai sanitarai buvo ištempę į ligoninės prausyklą, ten buvo parmušę ant cementinių grindų ir ilgai spardę kojomis, daužę kumštiniu ir kt. Jis mirė visiškai netekęs sąmonės. 1943 m. balandžio 19 d. apie 12 val. dienos palieka mus Algirdas Pumėnas. Jis, kaip ir Masaitis, nebuvo atgavęs savo jėgų po balandžio 3 d. Vėliau jis dar keletą kartų buvo stipriai sumuštas. Prie visa to prisidėjo dezinterija. Mirdamas persižegnojo ir paprašė atsisveikinti su likimo draugais ir artimaisiais.

Balandžio 20 d. apie 15 val. išsiskiriame su Petru Kerpe. Dėl senyvo amžiaus ir silpnos sveikatos jau pirmosiomis dienomis jis visiškai palūžo: ne kartą pasiskųsdavo likimo draugams, kad iš čia išėiti jis nesitikis. Mirdamas visiškai ramiai ištarė paskutinį žodį: Lietuva...

1943 m. gegužės 14 d. apie 7 val. iš gyvųjų tarpo išsiskiria marijampolietis agr. Ignas Budrys. Primomis kacete buvimo dienomis agronomas laikosi nuostabiai tvirtai. Tačiau senyvas amžius neatlaiko esamų sąlygų: lazda ir jį palaužia ir paguldo lagerio ligoninė. Konstatuojama dėmėtoji šiltinė. Prieš mirtį keletą dienų buvo visiškai nustojęs sąmonės. Jo didžiausias troškimas buvo dar nors kartą išvysti šeimą ir Lietuvą. Su šiais dviem žodžiais lūpose jis ir užgeso... Tą pačią dieną apie 15 val. miršta kaunietis gimn. direktorius Kazys Bauba. Jis su šiuo pasauliu atsisveikina lagerio pirtyje ant dviejų

savo likimo draugų Butkaus ir Šerno rankų. Porą dienų prieš tai Bauba buvo gavęs mirtiną smūgį į galvą. Mirties priežastis - kraujo išsiliejimas į smegenis. 1943 m. gegužės 15 d. apie 1 val. nakties miršta vilnietis Vytautas Tumėnas. Prie fizinio skausmo - dezinterijos - prisideda ir dvasinis - brolio Algirdo mirtis. Spėjama, kad buvo užsikrėtęs ir vidurių šiltine.

Pagaliau 1943 m. birželio 7 d. apie 6 val. ryto netenkame marijampoliciečio gimn. direktoriaus Antano Januševičiaus. Tai pirmasis, kuris miršta jau turėdamas "garbės kalinio" vardą ir teises. Pagerinus lietuvių grupės kalinių sąlygas, Januševičius dirbo dezinfekcijos kameroje. Ten užsikrėtė dėmėtąja šiltine ir mirė. Veltui Dr. Antanas Starkus stengėsi išgelbėti: pervargęs organizmas ir nusilpusi širdis neišlaikė.

Tuo metu, kai vienas po kito mūsų draugai apleido šį pasaulį, visiškai netoli ribos į kitą pasaulį buvo Mackevičius, Žukauskas, prof. Sruoga, Stanevičius, Darginavičius, Meilus, Briedikis, Čiuberskis, kun. Yla, Narakas ir Blažys. Diena po dienos ir jų gyvybės kibirkštys darėsi užgesti... Žinoma, pamažu būtų buvę sunaikinti ir likusieji, tačiau čia suminėtieji jau buvo atsidūrę stovyklos ligoninėje, iš kurios išėiti buvo beviltiškas dalykas. Bet štai 1943 m. gegužės 30 d. gaunamas įsakymas lietuvių kalinių - ikaitų grupei suteikti "garbės kalinių" teises. Tuo automatiškai nubraukiami mirties sprendimai, ir pagerinamos gyvenimo sąlygos. Pagrindinis dalykas yra tai, kad esame izoliuoti nuo bendrosios kalinių masės, kur kiekvieną beprotiškai mušdavo. Dabar ir ligoninėje dirbęs Dr. Starkus jaučiasi drąsiau. Jis niekeno nepersekiojamas gali ramiai gydyti savo tautiečius. Kiek galėdamas jis padeda visiems kitiems likimo draugams, neatsižvelgdamas į tai, kurios jis bebūtų tautybės, o tai koncentracijos lagerių gyvenime yra retas ir neįprastas dalykas. Šių eilučių autoriui dar neseniai teko gyventi Lenkijoje; ten jis sutiko dešimtis buvusių Stutthofio koncentracijos kalinių, kurie jį klausdavo vis to paties "kur yra prof. Dr. Starkus?" Kada jų paklausdavau kuriam reikalui jo reikia, jie atsakydavo: "Ši žmogų norėčiau sutikti - jis man yra išgelbėjęs gyvybę". Apie dirbusius kaceto ligoninėje lenkus gydytojus to neteko girdėti.

1945 m. sausio 25 d. prasidėjo Stutthofio koncentracijos lagerio evakuacija. Rodos, kad ten su krematorijumo kaminu, anapus įelektrintų užtvarų, paliekame ir pačią mirtį. Tačiau dėja. Tik išsivadavęs iš SS rankų, Pucko miestelyje, užsikrėtęs dėmėtąja šiltine 1945 m. kovo 28 d. miršta prof. kun. Alf. Lipniūnas; sugrižęs į Stutthofio lagerį kiek vėliau miršta ir Dr. Pranas Germantas.

Iš 46 liekame gyvi ir laisvi 35. Tik spėjus mums apsidairyti laisvėje, vėl iškyla nauji pavojai: bolševikų saugumo organai areštuoja Ylą, Čiuberski, Melinauską, Butką, Rimašauską, Mackoni ir Buragą. Paskutinysis jų nepaleidžiamas - dingsta be žinios. Visi kiti išsisuka, pažadėdami grįžti į namus... Gyvieji vėliau ar anksčiau vėl susitiksime, susitiksime ne kaip kaliniai, o kaip laisvi žmonės laisvoje mūsų Tėvynėje, tačiau 11 draugų negriš. Jų jau niekada neturėsime savo tarpe... Tačiau ryšys tarp mūsų lieka stiprus; jeigu jie mirė už gyvuosius, gyvieji gyvens ir dirbs savo gintosios žemės gerovei ir už mirusiuosius...

PRIEVARTA NEBŪSIME GRAŽINAMI

Kontrolės Komisijos Vokietijai Britų skyrius 1945.XII.13 išsiuntinėjo atitinkamoms istaigoms ir stovykloms šio turinio raštą anglų, lietuvių, latvių ir estų kalbomis:

"Persons from LITHUANIA, LATVIA and ESTONIA who wish to return home will be enable to do so.

Persons from these countries who do not wish to return home will not be compelled to do so and the British authorities will provide for the maintenance of all such persons in the British Zone.

Asmenys iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, kurie nori grįžti namo, galės tai padaryti.

Asmenys iš šių kraštų, kurie nenori grįžti namo, nebus verčiami tai daryti. Britų Valdžios organai rūpinsis visų tokių asmenų išlaikymu Briužų zonoje."

STALINO ĮPAKA RUSIJOJE.

"Daily Mail" Bukarešto korespondentas Philip Jordan šio laikraščio straipsny "Ar Stalinas nustojo savo įtakos Rusijoje? (21.XII) rašo:

Stalino grįžimas iš atostogų sukėlė čia (Rumunijoje) didžiausią nusistebėjimą, nes čia nebuvo tikima oficialiu rusų pareiškimu, jog Stalinas atostogauja. Sklido įvairiausi gandai; dauguma tikėjo Staliną mirus. Gandai nepasitvirtino, bet vistiek iš Rumunijos ir Bulgarijos lengviau, korespondento nuomone, negu iš kitur nubrėžti dabartinę rusų politiką. Mat, abiejų šalių komunistų partijos tokioje tiesioginėje Maskvos įtakoje, kad jose tiksliau negu Vakarų Europos partijose atsispindi ten, kas vyksta Maskvoje. Viduje Centro Komiteto Maskvoje gana aštria forma didėja opozicija Stalino nacionalinei politikai. Opozicija reiškiasi "internacionalizmo" forma. Jos šalininkai mano, jog, kol gerai sekasi, karo laimėjimai turi būti konsoliduojami, ir reikia stengtis visomis diplomatijos ir propogandos priemonėmis. Sovietų įtaką plėsti į vakarus iki pat Lisabonos. Opozicijos šalininkai yra daugiausia jaunesnieji 35-40 metų Centro Komiteto nariai, Molotovo, Ždanovo ir Višinskio vedami. Ždanovas, kuris išgelbėjo Leningradą ir kuris buvo laikomas visų labiausiai teisėtas Stalino ipėdinis. Šie "jaunuoliai" taip užburti jų pačių karo meto propoganda, kad jie įsitikinę, jog Rusija šiuo metu yra vienintelė Europoje reali pajėga ir kad karo pergalė yra vien rusų galybės ir ginklų vertybės pasekmė. Ši nauja grupė visai nepasitiki anglo - amerikiečiams. Nieko nežinodami apie šių šalių vidaus gyvenimą, jie tiki, kad ten lemiamas vaidmuo tenka reakciniam elementams. Jie išvelgia, kad dabar laikas daryti visus žygius tęsti rusų įtakos Europoje penetraciją, kuri (jie tiki) pasiekusi aukščiausio laipsnio, kuris tik gali būti pasiektas be tolimesnio dirbtinio paskatinimo. Opozicionieriai pastebi, kad sovietų prestižas pradeda smukti, ir jie mano, jog smukimas visomis pastangomis turi būti sustabdytas. Stalino gi šalininkai pripažįsta dabartinę Rusijos fizinių bejėgiškumą, nekalbant jau apie visišką išsisėmimą per karą. Šie dabar pasitenkintų saugumo juostos konsolidavimu ir galingumo resursų vystymu.

Pagal paskutinius reiškinius, atrodo, stalininkai liko nusitelbti ir laimėję tie, kurie palaiko atgimimą vadinamojo "trockizmo", tik su tuo skirtumu, kad būsimos revoliucijos turi būti keliamos pirmoje eilėje sovietų užsienio politikos, bet ne nuterietų šalių interesams. Jei būtų rasta, kad galima nukrypti nuo naujojo internacionalizmo, tuomet Stalinas, tikriausia ir toliau liktų valstybės vadas. Jeigu tarptautinė padėtis būtų tokia, kad Molotovas ir Co politika galėtų būti varoma be sudraudimo baimės, Stalinas atsitrauks ir stovės nuošaliai, kaip garbingas, bet bejėgis didvyris, kurio būdas ir genijus išgelbėjo šalį nuo pražūties - baigia korespondentas.

1945 M. KARINIŲ IR POLITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA.

Prėjusieji metai buvo tiek gausūs įvykių, jog galima tvirtinti, kad ir kitas šimtmetis galės jiems pavydėti.

Jau po 1944 m. birželio 6 d. pavykusios sąjungininkų invazijos Normandijoje buvo aišku, kur pakrypo karo laimės svarstyklės. Liepos 20 d. pasikėsinimas prieš Hitlerį liūdijo, kaip giliai įleis-

tos nepasitenkinimo šaknys pačioje vokiečių armijoje. Nežiūrint to, karą Hitleris varė toliau. Praėjusių metų pradžioje sąjungininkų armijos išlaisvinusios Prancūziją, Belgiją ir Olandiją, vietomis įėjo į vokiečių žemes, atsiremamos į Siegfriedo liniją. Dalis Italijos teritorijos jau buvo išlaisvinta. Sovietų armijos stovėjo prie Buda-pešto vartų, ant kairiojo Vislos kranto prie Varšuvos ir Rytprūsiose.

Nežiūrint šios beviltiškos padėties, 1944.XII.15 Hitleris išako Rundstedtui pradėti Ardenų ofenzyvą. Sausio viduryje, po pirmųjų pasisėkimų, ji sustabdoma, o vokiečiai praradę 250.000 užmuštais ir belaisviais, atmušami atgal.

Sausio 12 d. sovietai pradeda didžiąją žiemos ofenzyvą Rytų fronto viduriniame ruože. 17.I jie užima Varšuvą, 19.I - Krokuvą ir Pozeną, 20.I - Filžę, o 21.I - Klaipėdą. Sausio gale sovietai giliai isiveržia į Pomeraniją ir atkerta Rytprūsius.

Vasario 5 d. prasideda Jaltos konferencija. Pasitarimuose dalyvauja trys didieji: Rooseveltas, Churchulis ir Stalinas. Po 8 dienų pasitarimų, 12.II, paskelbiamas komunikatas apie vokiško nacizmo ir militarizmo sunaikinimą. Vokiečių tautai pažadama laisvė, nors pokario gyvenimo pirmieji metai bus nepaprastai sunkūs. Jos metu sovietų armijos giliai isiveržia į Vokietiją. Šarvuotųjų smaigaliai pasiekia Kuestriną, Frankfurtą prie Oderio, Štetiną ir kai kuriuos Baltijos uostus.

Vasario viduryje vakarų sąjungininkai pradeda ligi pat karo pabaigos nenutrūkusią ofenzyvą iš oro. Jos metu sunaikinta daug Vokietijos miestų, kurie ligi to meto buvo visiškai nepalieti. Suderindami veiksmus žemėje, 23.II jie pradeda ofenzyvą vakaruose, kurios metu suskaldomos vokiečių jėgos kairiajame Rein krašte ir 6.III užimamas Koelnas. 23.III maršalo Montgomery vadovaujamos britų, amerikiečių ir kanadiečių armijos persikelia per Reiną prie Rees - Kleve, o 27.III gen. Eisenhoveris pareiškia, kad vokiečių armijos, kaip pasipriešinimo veiksnys, nustojo buvusios.

Balandžio 4 d. apsupama visa Ruhro sritis. Ten kapituliuoja dvi armijų grupės. 9.IV sovietai užima Karaliaučių, o 13.IV - Austrijos sostinę Vieną. 19.IV paskutinį kartą Goebelsas prabyla per radiją. 20.IV amerikiečių pirmosios armijos daliniai užima Leipcigą, o trečiosios - Nuernbergą. Vakarų sąjungininkai šiuo metu pasiekia garsiuosius lagerius Belzen, Buchenwald ir kt., kur išvaduoja šimtus tūkstančių nelaimingų nacizmo aukų.

Balandžio 23 d. sovietai giliai isiveržia į Berlyno sritį, o 27.IV Londone, Vašingtone ir Maskvoje paskelbiama apie sąjungininkų žemyno kariuomenių susitikimą prie Torgau. Sovietų pajėgos atliko kelią nuo Stalingrado, o vakarų sąjungininkai perplaukė vandenynus ir jūras ir visas Vokietijos upes.

Šių laimėjimų nesulaukę didysis jų organizatorius J.A.V. prezidentas Rooseveltas. 13.IV jis miršta širdies liga. Prezidento pareigas šiuo sunkiu metu perima viceprezidentas H.S. Trumanas. 13.IV jis pirmą kartą prabyla į J.A.V. tautą ir pasaulį.

Tebevykstant karo veiksams, 25.IV San Franciske susirenka 45 tautų atstovai. Jie turi prieš akis didžiulį tikslą: sukurti visų Jungtinių Tautų organizaciją, kuri plėstų tautų bendradarbiavimo idėjas ir kartu būtų laidas, kad pasaulyje bus įgyvendinta pastovi taika ir visuotinas saugumas. Po ilgų pasitarimų priimtas laikinasis statutas, o organizacija, kuri pavaduojama Tautų Sąjunga, pavadinama Jungtinės Tautos. Posėdžiai ten baigiami 25.VI.

Tuo metu frontas Italijoje smarkiai juda. 26.IV sąjungininkai užima Milaną. 28.IV bandanti pereiti Šveicarijos sieną, prie Como ežero, Italijos partizanai pagauna vokiečių kariuomenės persirengusią Musolinį ir jį sušaudo. Jo lavonas atvežamas į Milaną ir pakariamas vienoje aikštėje žemyn galva. 29.IV prieš maršalą Alexanderį kapituliuoja visa vokiečių kariuomenė šiaurės Italijoje ir pietų Tirolyje.

30. IV Himleris susitinka su švedu grafu Bernadote ir siūlo besąlyginę kapituliaciją prieš vakarų sąjungininkus. Tą pat dieną

apgultame Berlyne nusižudo Hitleris su Eva Braun. 2.V sovietų kariuomenė, vadovaujama marš. Žukovo, užima Berlyną, o 3.V britų jėgos - Hamburgą. 5.V kapituliuoja 1 mil. vokiečių karių, kovojusių Šiaurės Vakarų Vokietijoje, o 7.V 21 val. Reimse, Eisenhaverio štabe, pasirašo kapituliaciją Doenitz ir Jodel. 8.V oficialiai pasirašomi besalyginės kapituliacijos dokumentai Žukovo štabe, dalyvaujant amerikiečių, anglų ir prancūzų generolams. Pasirašo feldmarš. Keitelis ir admir. Doenitz. Tuo ir baigiami oficialūs karo veiksmai Europoje; pavasaryje, išaušus gražiausiam orui, kaip retai kada karų istorijoje.

Anglijoje prasideda priešrinkiminė kova. Churchilis, laimėjęs sunkiausią karą istorijoje, konservatorių partijai tikint, kad ji vėl laimės Anglijos rinkimus, paskiria balsavimų datą liepos 5 d. Darbiečių partijos prašymas atidėti rinkimus rudenii - atmetamas. 26.VII paskelbti duomenys nelaukti. Darbiečiai laimi 2/3 visų parlamento atstovų, apie 400 iš 640 vietų. Buvęs Č. pavaduotojas majoras Attlee sudaro naują, tik iš darbiečių susidedančią vyriausybę.

Liepos 17 d. prasideda Potsdamo konferencija. Joje dalyvauja naujasis J.A.V. prezidentas Trumanas su nauju užs. reik. sekretoriumi Byrnes, Churchilis su Attlee ir Edenu bei nepakeičiamas marš. Stalinas su Molotovu. Paaškéjus Anglijos rinkimų rezultatams, pasitarimus tęsia Attlee su naujuoju užs. reik. min. Bevinu. Konferencija baigiasi netikėtai greitai, rugpiūčio 2 d. Komunikatas gana blankus. Daugiausia kalbama apie Vokietijos pokarinį pertvarkymą.

Karas Tolimuosiuose Rytuose eina pilnu tempu. 21.V amerikiečiai užima Okinavos salą, esančią prie Japonijos metropolijos slenksčio. 5.VII galutinai išvalomi Pilipinai, o rugpiūčio 3 d. gen. Mac Arturas paskelbia, jog Japonija užblokuota. Visą laiką salos negailestingai puolamos iš oro vis didesnių ir didesnių junginių. Baigiantis Potsdamo konferencijai, liepos 26 d. paskelbiamas ultimatumas Japonijai. Jį pasirašo Trumanas ir Churchilis. Nors Japonija jau netekusi beveik viso karo ir prekybos laivynų, bet militaristų vyriausybė dėsia atsakyti. 6.VIII visą pasaulį sukrečia atominės bombos sprogimas Hirošimoje. Skelbiama, kad bombos naikinamoji jėga prilygsta 20.000 tonų dinamito sprogstamajai galiui. Sov. S-ga, matydama slystant pigų laimėjimą iš rankų, 8.VIII paskelbia karą Japonijai. Šių smūgių parbloškta, Japonija oficialiai kapituliuoja prieš visus sąjungininkus 15.VIII. Ji prašo, kad jai paliktų imperatorių. Sąjungininkai sutinka. Kapituliacijos aktas pasirašomas 2.IX 3,30 val. vidurio Europos laiku, Tokio ilankoje, J.A.V. kautynių laive "Missouri". Japonija, kaip jūrų ir žemyno galybė Tolimuosiuose Rytuose, nustoja egzistavusi.

20.VIII Bevinas pasako programinę kalbą parlamente. Jis aštriai puola naujai išigalinčias diktatūras pietų rytų Europoje. J.A.V. ir Anglijos vyriausybės siunčia griežtas notas ir sustabdo Bulgarijos parlamento rinkimus.

11. IX prasideda penkių užs. reik. min. pasitarimai Londone. Jie staigiai nutrūksta 2.X. Tai padaro sprogusios bombos išpūdi. Taip pat beveik nutrūksta sąjungininkų bendradarbiavimas Vyr. Vokietijos Kontrolės Komisijoje.

Negalint susitarti trims didiesiems, tai bandoma atlikti anglo-saksų tarpe. 10.XI Attlee vyksta į Vašingtoną. Čia jis su Trumanu ir Kanados min. prim. Mekenzi-Kingu tariasi atominės energijos panaudojimo problemomis. Išsiaiškinus šiuos reikalus, skelbiamas komunikatas, kuris sako, jog visiškai susitarta rūpimais klausimais. Radijo komentatoriai priduria, kad šie pasitarimai turės istorinės ir lemiamos reikšmės žmonijos gyvenimui.

Tuo tarpu Maskva tyli, o Stalinas gydososi Soči kurorte (nuo 26. X). Pasaulio atmosfera užnuodyta, nepavykus Londono konferencijai. Tarpautinių santykių netikrumas atsiliepia ir kariuomenės demobilizavimui. Anglija aktyvioje tarnyboje tebelaiko apie 10% visų savo gyventojų.

Lapkričio gale Azerbeidžane įvyksta sovietų reiamas sukilimas. Tai tarpautinius santykius dar labiau įtempia. Nepaisant tarpautinių santykių įautrumo, 15.XII prasideda Maskvos pasitarimai. Jie

baigiami 26.XII. Komunikatas skelbia, kad pasiektas susitarimas dėl procedūros, sudarant taikos sutartis su Vokietijos satelitais. Taip pat susitarta praplėsti Rumunijos ir Bulgarijos vyriausybes, itraukiant jų sudėtin ir opozicijos atstovus. Toliniesiems Rytams tvarkyti sudarytos dvi institucijos: 1) Tolinųjų Rytų Komisija iš 11 valstybių ir 2) Japonijos Taryba iš 4 valstybių atstovų.

Atrodytų, kad po pasitarimų, padėtis šiek tiek atslūgo. Praėjusieji metai neatnešė to gyvenimo, apie kurį taip dažnai kalbėjo vakarų sąjungininkai. Nė vienas Atlanto Chartos pažadas dar nėra įgyvendintas.

REZOLIUCIJA DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS.

J.A.V. Lietuvių savaitraštis "Vienybė" 1945.XI.12 Nr. 45 rašo, kad Amerikos Lietuvių Misijos pastangomis 1945.XI.1 pasiektas didelis laimėjimas kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo. Tą dieną kongreso narys Edward A. Kelly iš Illinois pasiūlė J.A.V. kongresui rezoliuciją raginti prezidentą ir Valst. Departamentą imtis akcijos atstatyti Lietuvos nepriklausomybę ir dėti pastangas, kad Lietuvos žmonėms būtų leista laisvai sudaryti savo vyriausybę, kai svetima kariuomenė apleis Lietuvą ir tremtiniams bus saugu grįžti į Tėvynę.

Rezoliucija bus svarstoma.

K R Ū N I K A

Londonas. "Daily Mail" 1945.XII.21 pranešė, kad Maskvoje nutrūko prancūzų rusų ekonominės derybos. Rusai pareikalavo iš prancūzų grąžinti Baltijos kraštų auksą, kuris karo laiku buvo išvežtas į Prancūziją ir padėtas saugioje vietoje. Prancūzai sutiko jį atiduoti, jei rusai atiduotų jiems prancūzų auksą, deponuotą Balkanuose. Rusai atsisakė.

Fuebingenas. Gauta žinių, kad atsakingas Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo pareiġunas jau pasiekė Europą.

Muerzburgas. Gruodžio pabaigoje pabėgėliams buvo išakyta sueiti į stovyklas. Privačiai gyvenantiems be darbo pažymėjimų neduodamos maisto kortelės.

Frankfurtas. "The Stars and Stripes" 1946.I.3 išidėjo labai nepalankią Lietuviams, latviams, estams ir lenkams korespondenciją. Joje teigiama, kad daugelis šių tautybių tremtinių yra pronaciai. Pabaltės tremtiniams daromas skaudus priekaištas, kad jie užpildinėja, plėšia ir žudo.

Teko patirti, kad kai kurios stovyklos į šią skaudžią neteisę jau reagavo, pasiųsdamos redakcijai atsakymą.

Hamburgas. Britų administracija leido įsteigti Hamburge Pabaltės DP stovyklinį universitetą. Jame bus 8 fakultetai: medicinos, chemijos, architektūros ir inžinerijos, agrikultūros, mechanikos, inžinerijos, matematikos ir gantos, filosofijos ir ekonomijos ir teisių.

Detmoldas. Jau gauti pirmieji transportai J.A.V. lietuvių suaukotų drabužių ir avalynės. Šiuos reikmenis paskirstys Liet. Raud. Kryžius.

Detmoldas. Po Tarptautinio Skautų Komiteto posėdžio, kuris iyyko Londone lapkričio gale, Tarptautinio Skautų Biuro direkt. J.S. Wilson pranešė L.S.S. Vadijai Detmolde apie jos pripažinimą ir pristatymą Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos skautų asociacijoms.

Detmoldas. Tarptautinis Skautų Biuras per L.S.S. Vadiją Detmolde dėkoja Lietuvos skautėms ir skautams britų, amerikiečių ir prancūzų zonoje už pareikštą užuojautą dėl skautų ikūrėjo ir pasaulio skautų šefo Lordo Baden-Powellio mirties.

PAIEŠKOJIMAI

Lietuvių Sąjunga

Detmoldas, 1946. I. 2. Nr. 34

- Perevičius - Rekevičius Jonas, gyv. Würzburg, Nord-Kaserne stov., ieško Kazio Rožausko Utenos aps.
- Žemaitis Andrius, gyv. Bayreuth, Wendelshoffen, Camp "Marck", ieško stud. Jullijono Paškevičiaus ir veterinoriaus Norvalšo iš Žeimelio.
- Neimanas Liudvikas, gyv. Linz, Lager 64, ieško brolio Prano Klemenso Neimano ir Adelės Jarašūnaitės-Neimanienės iš Joniskėlio.
- Lazdauskas Juozas, gyv. Dillingen a. Donau, ieško žmonos Marcelės Lazdauskienės iš Garliavos.
- Matjonašaitienė Ona, gyv. Ansbach, Hindenburg-Kaserne, ieško sūnaus Zigmo Matjonašaitis, g. 1928, iš K. Nautmiesčio ir dukters Agotos Raciūčiūnienės iš ten pat.
- Gegeckas Stasys, gyv. Ravensburg, ieško Gertrūdos Stasiūnaitės.
- Polovinskienė Anastazija, gyv. Wunsiedel liet. stov., ieško vyro Polovinsko Romano.
- Jonušaitis Pranas, gyv. Wunsiedel liet. stov., ieško giminių.
- Račys Martynas, gyv. Regensburg liet. stov., ieško Stasio Jaso ir Antano Keblūno su seimomis.
- Pečiulytė Marija, gyv. Regensburge, ieško Jono Šarkos iš Veprių, sesers Vincės Pečiulytės iš Kauno, Bronės Lukoševičiūtės iš Kauno ir Jono Andrejausko iš Tauragės.
- Vilgušienė Adelė, gyv. Regensburge, ieško Antano Vilgušio, Algirdo Valskio, Antano Vaitėno, Elenos Vaitėnienės ir Alberto Aiduko, visi iš Zarasų.
- Gelumbauskienė Valerija, gyv. Würzburg, Nord-Kaserne stov., ieško vyro Juozo Gelumbausko iš Kauno.
- Vaičiulis Antanas, gyv. Hanau liet. stov., ieško Jono Člapo, Stasio Norelkos ir pažįstamų, gyvenusių Šiluvos vals.
- Rutkauskas Bronius, gyv. Ansbach, Hindenburg-Ost-Kaserne DP, ieško žmonos Agotos Rutkauskienės, brolio Jono Rutkausko ir Antano Štūro, visi iš Kazlų Rūdos, Marijampolės apskr.
- Gramaliauskas Stepas, gyv. Ansbach, Hindenburg-Ost-Kaserne DP, ieško Jadvygos Gramaliauskienės ir pažįstamų iš Lūšės, Mažeikių apskr.
- Gallnaitis Antanas, gyv. Celle liet. stov. Nr. 206, ieško savo šeimos ir giminių.
- Marma Antanas, gyv. Celle liet. stov. 206, ieško giminių iš Kauno.
- Knieža Stasys, gyv. Celle liet. stov. 206, ieško brolio Antano Kniežos, buv. Luftwaffe.
- Prižgintas Viktoras, gyv. Seligenstadt b. Würzburg stov., ieško Albino Josenausko iš Telšių.
- Mykolaitytė M., gyv. Hoelstorf, Schule, Post Heizenhofen, Kreis Burglengenfeld über Regensburg, ieško vaistininės Genovaitės Gabrėnaitės.
- Bubeliene Aleksandra, gyv. Detmold, Kissingerstr. 33, ieško vyro Alfonso Bubelės ir vaiku Romualdo ir Margaritos Bubelių iš Žemalės, Mažeikių apskr., motinos Sofijos Dutkienės, Jono Dutkos, Galinos Dutkaitės, Elenos ir Arkadijaus Rakevičių.
- Žemaitis Juozas ir Antanas, gyv. Bad Mergentheim (Württ.), Hotel „Excelsior“, ieško brolio Broniaus Žemalčio ir seserų Agnės Bajoraitienės ir Monikos Totilienės su seimomis.
- Vaitkūnienė Adėlė, gyv. Uchte, Kreis Nienburg (Weser), ieško savo vyro puseserės Janinos iš Zschadrap.
- Salatka Viktoras, gyv. Schwarzenbeck liet. stov., ieško sūnaus Česlovo Salatkos iš Alvito, gyv. Oderon (Saksnijoje).
- Totoravičius Juozas, gyvenantis Schwarzenbeck liet. stov., ieško Prano Totoravičiaus ir Jurgio Šukio, abu iš Juodupėnų.
- Eindrakaitis Pranas, gyv. Schwarzenbeck liet. stov., ieško Jurgio ir Jono Eindrakaitių ir Matildos Martinaitytės, visi Šakių ap.
- Benediktas Juozas, gyv. Schwarzenbeck liet. stov., ieško Leono Ablonskio, iš Vaidoty, ir Stasio Girsčio iš Žygaičių.
- Budininkas Juozas, gyvenantis Schwarzenbeck liet. stov., ieško Juozo Sidolskio iš Gelgaidiskio.
- Barkauskas Jonas, gyv. Flensburg liet. stov., ieško Barkauskų šeimos iš Pajevonio, Vilkaviškio apskr.
- Kairys Mykolas, gyv. Northeim stov. (Hann.), ieško motinos Salomejos Kairienės, Alės Šapalaitės, Povilo Banevičiaus ir Alfonso Laurynaičio, visi iš Panevėžio.
- Rasalevičiūtė Ursulė, gyv. Northeim stov. (Hann.), ieško Simono Bukevičiaus, Marės Kalinauskaitės, Jono ir Stasio Brožių ir Stasio Bindoko.
- Kinduryš Juozas, gyv. Bad Segeberg stov., Kurhausstr. 6, ieško giminių ir pažįstamų iš Saldutiskio.
- Kebeliene Janina, gyv. Bad Segeberg, Kurhausstr. 6, ieško vyro Otono Kebelio, g. 1897, iš Vilkaviškio apskr. Motiejus Dobačio, g. 1873, ir Armono Kebelio, g. 1923, visi iš Vilkaviškio.
- Svandtas Albertas, gyv. Bad Segeberg, Kurhausstr. 24, ieško žmonos Ertos Švandtienės-Barkauskaitės, g. 1915, su 5 vaikais iš Kybartų.
- Adomavičienė Ona, gyv. Meerbeck stov. bei Stadthagen, ieško sūnaus Povilo Adomaičio iš Panevėžio, 1945 m. ko vo mėn. buv. Bremene.
- Jonynas Viktoras, gyv. Meerbeck stov. bei Stadthagen, ieško sūnų Zigmo, g. 1921 m. ir Aniceto-Sigito, g. 1924 m.; Vinco Ašoklio ir Neščiojų iš Kybartų.
- Vaišaitis Justinas, gyv. Wiesbaden, Gersdorf Kaserne stov., ieško tėvų, brolio Zigmo Vaišaitis ir Stasės Ūsaitės.
- Žukauskas Albinas, gyv. Blumberg, Kreis Detmold (Lippe), Bruchstr. 3, ieško Žukauskų Gražiškių val., Semčo Alfonso su žmona iš Kovarsko, Jono Vyšniausko iš Bartininkų val., Juozo Vyšniausko iš Alvito ir Jono Rupeikos iš Keturvalakių val.
- Gumbienė Elena, gyv. Seligenstadt bei Wuerzburg stov., ieško savo vyro Jono Gumbio, g. 1901 m., sūnų Romualdo, g. 1924 m. ir Boleslovo, g. 1927 m.
- Kun. Ažubalis Petras, gyv. Bad Mondorf, Pfarramt, Luxemburg (Vokietijoje), Aschaffenburg, Polnisches Lager, Krankenhaus Dr. Valentina Markevičiūtė, ieško Jono Ažubalio, gim. 1908 m., šaltkalvio iš Papilio valsč.
- Tėvas Bružikas S. J., Muenchen XXII, Kaulbachstr. 31a, ieško Jono Aranausko, valdi-
- ninko, g. 1917 m., gyvenusio Vienoje.
- Sragauskas-Normantas Jonas, gyv. Freiberg i Br., Johana N. Weerth Str. 6, ieško giminių ir pažįstamų.
- Vallūnas Kestufis-Jonas, gyv. Memmingen, Beuningerstr. 2, ieško giminių ir pažįstamų.
- Millūnas Vytautas, gyv. Memmingen, Beuningerstr. 2, ieško giminių ir pažįstamų.
- Čekaitytė Ona, gyv. Wiesbaden, Auslaederlager, Schiersteinerstr., ieško Katarinos Povilaitienės iš Jurbarko — Giedrių kaimo.
- Stud. Jonas Paškauskas, gyv. Pisa (Italia), Instituto Salesiani, Via dei Mille 5, ieško Liongino Paškausko, Prano Bukausko, Vlodo Vizbaro ir kt. giminių bei artimųjų.
- Gidžiūnas Viktoras — O.T.M., gyv. Romoje, ieško savo motinos, brolio ir sesers.
- Cičėnas Jeronimas, tarnaujas lenkų kariuomenėje Italijoje, ieško brolių Karolio, Edmundo, Petro ir Alfonso Cičėnų ir Monikos Cičėnienės; prasoma pranešti kun. Zahauskui, Torin, Italia.
- Karanauskas Edmundas, Dr. architektas, Roma Viale Mazzini 25, ieško Janinos Karanauskaitės-Reivytenės, Marijos Karanauskienės, inž. Stepo Jatauto, Onos Kōzenauskaitės - Truškauskienės, Idos Kotkauskaitės, gyd. Juozo Trečioko ir Marijos Katilienės (Spetylienės-Jasinauskaitės).
- Gauti laiškal iš Italijos:
- Miknevičiui rašo Ant. Tautginas, J. Liškūnui rašo A. Liškūnas, Kun. Aloyzui Jauniui rašo Zigm. Mackaus, L. Mackevičiūtei arba teisėjui Nikodemui Mackui rašo Albina Katiliūtė,
- Zenonui Stonkui rašo K. Žutautas,
- St. ar VI. Volbekams rašo Antanas/Tauginas,
- Izidorui Kovalskui rašo Zigm. Jaunius,
- K. Pukščiui rašo R. Pukštis. Prašoma laiškų atsiimti iš Liet. S-gos Kartotekos, Detmold, Bahnhofstr. 6.
- Zvirzdinas Andrius iš Kauno, gyv. Kempten (Allgäu), Lietuvių Komitetas, ieško: kun. Jono Bulkaus iš Akmenynų, Antano Gaillaus iš Kauno, Ballo Rakevičiaus iš Kauno.